

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

Т.А. Пушкар

Н.М. Сіренко

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

(для студентів 4 курсу заочної форми навчання галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» напрямку підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і 6.030504 «Економіка підприємства»)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Регіональна економіка» (для студентів 4 курсу заочної форми навчання галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і 6.030504 «Економіка підприємства»). / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т.А. Пушкар, Н.М. Сіренко; – Х.: ХНАМГ, 2010. – 24 с.

Укладач: к.е.н, доц. Т.А. Пушкар, Н.М. Сіренко

Рецензент: канд. екон. наук І.А. Островський

Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 30 серпня 2010 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	8
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	9
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	11
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	11
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	17
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента	17
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	20
2.6. Методи та критерії оцінювання знань.....	20
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	22

ВСТУП

У сучасний період, незважаючи на високий природно-ресурсний потенціал, наявність значних виробничих потужностей, висококваліфікованих кадрів у всіх галузях народного господарства, Україна істотно відстає за найважливішими економічними показниками від багатьох розвинутих країн.

Спрямованість економічної політики на підвищення значення і ролі регіонів в забезпеченні стабільного соціально – економічного розвитку вимагає від фахівців в галузі економіки ґрунтовних знань в закономірностей, принципів, напрямків розвитку продуктивних сил країни і особливостей становлення і формування економіки регіонів як відносно самостійних соціально – економічних систем. Для забезпечення ефективного функціонування будь – якого підприємства необхідно здійснювати комплекс заходів, що пов'язаний з аналізом, діагностикою та прогнозуванням сучасного економічного стану регіону, виявлення тенденцій і закономірностей розвитку економіки України і її регіонів.

Дисципліна «Регіональна економіка» є нормативною в підготовці фахівців галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво», освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр». Дисципліна складається з двох модулів: перший модуль – «Регіональна економіка», другий модуль – «Екологія».

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

ГСВО ОПП підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501– «Економіка і підприємництво», 2006 р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства», 30.08.2007 р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит», 30.08.2007 р.

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 30.08.2010 р. та Вченою радою факультету післядипломної освіти та заочного навчання, протокол № 1 від 4 вересня 2010 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета: формування знань щодо теоритичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямків регіонального розвитку економіки, а також екологічних знань, мислення та свідомості економіста.

Завдання: засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково – виробничих, людських ресурсів регіонів країни; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Предмет: господарський комплекс України та її регіонів.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1) макроекономіка; 2) мікроекономіка; 3) історія економіки та економічної думки; 4) міжнародна економіка 5) національна економіка	1) Потенціал і розвиток підприємства 2) Стратегія підприємства

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1,2 РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА (5,0 / 180)

(назва модулю)

(кількість кредитів/годин)

Модуль 1. Регіональна економіка (4,0 / 144)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки (1,0 / 36)

(кількість кредитів/годин)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.1. Предмет, метод і задачі дисципліни «Регіональна економіка».
- 1.2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.
- 1.3. Економічне районування і територіальна організація господарства.
- 1.4. Регіон у системі територіального поділу праці.

ЗМ. 2. Наукові засади регіональної економічної політики (0,5 / 18)

(кількість кредитів/годин)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 2.1. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.
- 2.2. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики.

ЗМ. 3. Господарський комплекс країни і регіонів (1,5 / 54)

(кількість кредитів/годин)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 3.1. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.
- 3.2. Природний та трудоворесурсний потенціал України.
- 3.3. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

ЗМ. 4. Регіональні соціально – економічні системи як основа сталого розвитку (1,0 / 36)

(кількість кредитів/годин)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 4.1. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.
- 4.2. Економіка регіонів України та перспективи розвитку.
- 4.3 Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та світові структури.
- 4.4 Фактори сталого розвитку продуктивних сил.

Модуль 2. Екологія (1,0 / 36)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.1 Наукові засади раціонального природокористування.
- 1.2 Екологічний моніторинг і система економічної інформації.
- 1.3 Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.
- 1.4 Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.
- 1.5 Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Ураховувати основні економічні закономірності у розвитку національної економіки.	Виробнича	Аналітична
Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо проблем розвитку національної економіки України.	Виробнича	Аналітична
Евристичний рівень: На основі аналізу економічних, політичних та інституціональних чинників розвитку національної економіки виявити загальні та особливі риси її розвитку.	Виробнича	Аналітична

1.4 Рекомендована основна навчальна література

1. Регіональна економіка та природокористування: навч. посіб./ А. П. Голіков, О. Г. Дейнека [та ін.]; за ред. А. П. Голіков. - К.: Центр учбової літератури, 2009.-352 с.
2. Данилишин Б.М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]/ Б. М. Данилишин, Д. В.

- Клиновий, Т. В. Пепа [ред. д.е.н. Б. М.Данилишин]. – Ніжин : ТОВ «Видавництво»Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
3. Хвесик М.А. Размещение производительных сил и региональная экономика: уч. пособ. [Текст]/ Хвесик М.А., Горбач Л.М., Пастушенко П.П. Изд-во: Кондор, 2009. - 344 с.
  4. Димченко О.В. Регіональна економіка: Навч. посібн. [Текст]/О.В. Димченко - Харків: ХНАМГ, 2010 - 221 с.
  5. Зінь Е.А. Регіональна економіка [Текст]/Е.А. Зінь — К.: «ВД «Професіонал», 2007. — 528 с.
  6. Білявський Г. О. Основи екології: Підручник [Текст]/ Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков [та ін.]. — К.: Либідь, 2004. — 408 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Мета: формування знань щодо теоритичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямків регіонального розвитку економіки, а також екологічних знань, мислення та свідомості економіста.

Завдання: засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково – виробничих, людських ресурсів регіонів країни; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Предмет: господарський комплекс України та її регіонів.

Модуль 1. Регіональна економіка. Модуль 2. Екологія.

РЕГИОНАЛЬНАЯ ЭКОНОМИКА

Цель: формирование знаний относительно теоритичних и практических принципов территориальной организации производительных сил Украины, современного состояния и направлений регионального развития экономики, а также экологических знаний, мышления и сознания экономиста.

Задание: усвоение теории региональной экономики и регионального развития, научных принципов региональной экономической политики; овладение знаниями о территориальной и отраслевой структуре хозяйственного комплекса Украины и ее регионов; объективную необходимость рационального и эффективного использования природных, научно – производственных, трудовых ресурсов регионов страны; усвоение принципов рационального природопользования и охраны окружающей среды, понятий о экологическом мониторинге, экологических нормативах и стандартах.

Предмет: хозяйственный комплекс Украины и ее регионов.

Модуль 1. Региональная экономика. Модуль 2. Экология.

REGIONAL ECONOMY

Purpose: forming of knowledges is relative теоритичних and practical principles of territorial organization of productive forces of Ukraine, modern state and directions of regional development of economy, and also ecological knowledges, thought and consciousness of economist.

Task: mastering of theory of regional economy and regional development, scientific principles of regional economic policy; capture knowledges about the territorial and of a particular branch structure of economic complex of Ukraine and its regions; objective necessity of the rational and effective use natural, scientifically – production, labour resources of regions of country; mastering of principles of rational природопользования and guard of environment, concepts about the ecological monitoring, ecological norms and standards.

Object: economic complex of Ukraine and its regions.

Module 1. Regional economy. Module 2. Ecology.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5 Модулів – 2, РГЗ Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 180,0 РГЗ	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво» Напрямок підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і 6.030504 – «Економіка підприємства» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 4-й Семестр: 8-й Лекції – 10 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 162 год., з них РГЗ – 15 год. Вид підсумкового контролю - екзамен

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 8,89% до 91,11%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ЗМ 1.1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки

Тема 1. Предмет, метод і задачі дисципліни «Регіональна економіка»

Ключові поняття

Предмет курсу. Територіальний поділ праці і розміщення продуктивних сил. Місце курсу в системі наукових дисциплін. Зв'язок з економічною теорією, статистикою, галузевими економіками і іншими дисциплінами. Методологічна основа курсу. Спеціальні методи. Завдання дисципліни. Значення дисципліни в професійній підготовці фахівців-економістів. Структура і обсяг курсу.

Тема.2 Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

Ключові поняття

Економічні закони суспільного виробництва і закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер. Порівняння ступеню економічного і соціального розвитку окремих регіонів.

Основні закономірності РПС: ефективність розміщення продуктивних сил, територіальний розподіл праці, економічна цілісність регіону, регіональній інтеграції господарства, територіальної концентрації продуктивних сил, зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів; комплексного розміщення продуктивних сил.

Найважливіші принципи і чинники розміщення продуктивних сил. Визначальна роль екологічних і соціальних критеріїв в розміщенні виробництва. Пріоритетність розвитку соціальної сфери. Вплив науково-технічного прогресу на розміщення продуктивних сил і формування економіки регіону.

Тема 3. Економічне районування і територіальна організація господарства

Ключові поняття

Економічне районування як науковий метод територіальної організації господарства. Територіальний розподіл праці – основа формування економічних районів. Макро-, мезо- і мікрорайони. Практичне значення економічного районування.

Сучасне мезорайонирование України. Територіальна організація господарства.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці

Ключові поняття

Поняття регіону, регіональної економіки і регіональної політики. Основні положення функціонування регіональної економіки.

Соціально-економічний потенціал регіону: природно-ресурсний, демографічний, науково-технічний, виробничий, науковий, рекреаційний, інформаційний, соціальний, культурний.

Показники спеціалізації регіонів країни: питома вага виробництва продукції галузей спеціалізації регіону в загальному виробництві країни, коефіцієнт локалізації, коефіцієнт виробництва на душу населення, коефіцієнт товарності.

ЗМ. 2. Наукові засади регіональної економічної політики

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

Ключові поняття

Сутність державної регіональної економічної політики і її основні напрями. Об'єкти і суб'єкти регіональної економічної політики.

Цілі державної регіональної економічної політики. Підвищення ефективності територіального розподілу праці. Оптимізація інтеграційних і дезинтеграційних процесів. Основні принципи державної регіональної економічної політики. Завдання регіональної економічної політики. Забезпечення комплексності і раціональної структури господарства регіону.

Тема 6. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики

Ключові поняття

Основні складові механізму реалізації регіональної економічної політики: відповідна законодавчо-нормативна база; бюджетно-фінансове регулювання регіонального розвитку; програмування і прогнозування; розвитку різних форм продуктивних сил.

ЗМ 3. Господарський комплекс країни і регіонів

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

Ключові поняття

Поняття господарського комплексу. Основні показники, що характеризують економіку країни. Місце України серед країн світу по рівню

економічного розвитку. Історія розвитку економіки України. Сучасний економічний стан України – основні тенденції і проблеми.

Структура господарського комплексу України. Стратегія і тактика структурної перебудови. Зміна в галузевій структурі господарства під впливом соціальної переорієнтації і технологічного прогресу.

Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал України

Ключові поняття

Природно-ресурсний потенціал і його структура. Місце України в світових сировинних і паливно-енергетичних ресурсах, міра забезпечення власних потреб. Характеристика природно-ресурсного потенціалу: паливних, рудних, нерудних корисних копалини, земляних, водних, біологічних, рекреаційних.

Населення України і його роль в розвитку і територіальній організації господарства. Чисельність населення. Регіональні особливості відтворення населення. Демографічні проблеми. Депопуляція. Територіальне розміщення населення. Міграція населення і її види: регіональні особливості і відмінності. Національний склад населення і його особливості. Міське і сільське населення. Міська агломерація. Урбанізація і проблеми довкілля.

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

Ключові поняття

Промисловість, як провідна галузь індустріального сектора. Галузева структура промисловості України: ефективність і тенденції розвитку. Роль паливно-енергетичного комплексу в народному господарстві і його структура. Галузь паливно-енергетичного комплексу як чинник районування. Розміщення галузей паливної промисловості. Паливний баланс і його структура.

Місце металургійного комплексу в економіці України і його структура. Металургія як чинник районування. Роль машинобудування в народному господарстві. Структура комплексу. Галузева структура машинобудівного

комплексу. Значення галузей хімічного комплексу в народному господарстві. Лісова і деревообробна промисловість. Галузева структура. кономічна оцінка лісових ресурсів. Значення агропромислового комплексу (АПК) в народному господарстві. Галузева структура сільського господарства.

ЗМ 4. Регіональні соціально –економічні системи як основа сталого розвитку

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем

Ключові поняття

Територіально-виробничі комплекси і їх роль в розвитку продуктивних сил. Міжгалузеві комплекси як соціально-економічна система.

Виробничі комплекси, промисловий вузол, район, технополіс, портово-промисловий комплекс. Спільність регіональних соціально-економічних систем. Територіальні особливості розвитку різних регіонів і областей України.

Тема 11. Економіка регіонів України та перспективи розвитку

Ключові поняття

Місце і спеціалізація економічних районів в системі територіального розподілу праці. Комплексний соціально-економічний розвиток території в умовах ринкових стосунків. Диференціація території по рівню і комплексності розвитку продуктивних сил.

Господарство регіонів України. Характеристика продуктивних сил економічних районів України: Донецького, Придніпровського, Північно-східного, Столичного, Причорноморського, Центрального, Подільського, Карпатського, Північно-західного. Склад і місце району в економіці України, галузі спеціалізації, основні чинники районообрання, географія основних галузей промисловості і АПК, транспортна система, проблеми і перспективи розвитку економіки району.

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та світові структури

Ключові поняття

Основні форми зовнішньоекономічних зв'язків (ВЕС). Зовнішня торгівля: структура, тенденції розвитку. Об'єктивні причини розширення ВЕС. Територіальна і товарна структура експорту і імпорту. Головні торговельні партнери України. Проблеми іноземного інвестування і створення вільних економічних зон в Україні.

Зовнішньоекономічна співпраця України в рамках СНД. Історичний, політичний, економічний, науково-технічний, військовий, соціальний, транспортний, культурний зв'язки ВЕС з країнами Євросоюзу, ГУАМ, ЄП, ЧОС. Інтеграція України в ЄС.

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

Ключові поняття

Економічний розвиток, прогресивний економічний розвиток, економічне зростання, постіндустріальне економічне зростання.

Стратегія економічного розвитку. Стратегічна модель економічного розвитку України. Стійкий розвиток та економічне зростання. Концепція стійкого розвитку. Основні принципи, положення і завдання.

Науково-технічний прогрес і його вплив на територіальну і галузеву структуру продуктивних сил. Альтернативні джерела енергії. Новий вигляд сировини і матеріалів. Зміна в галузевій і територіальній структурі господарства під впливом соціальної переорієнтації економіки і технічного прогресу.

МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЯ

Ключові поняття

Природне середовище. Навколишнє середовище. Природокористування. Наукові засади раціонального природокористування. Екологічний моніторинг. Охорони навколишнього середовища. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності. Раціональне природокористування. Екологічні

нормативи. Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.

2.3 Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., практ.	СРС	Під- сумк. контр.
МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	<u>4 / 144</u>	8			
ЗМ 1.1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки	<u>1,0 / 36</u>	4	2	30	-
ЗМ. 2. Наукові засади регіональної економічної політики	<u>0,5 / 18</u>	-	2	16	-
ЗМ 3. Господарський комплекс країни і регіонів	<u>1,5 / 54</u>	2	2	50	-
ЗМ 4. Регіональні соціально – економічні системи як основа сталого розвитку	<u>1,0 / 36</u>	2	2	32	
МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЯ	<u>1,0 / 36</u>	2	-	34	
РАЗОМ	5,0 / 180	10	8	162	-

2.3.1 Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за напрямом (шифр, аббревіатура)
	6.030504 - ЕП 6.030509 - ОіА
МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	8
ЗМ 1.1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки	4
ЗМ. 2. Наукові засади регіональної економічної політики	-
ЗМ 3. Господарський комплекс країни і регіонів	2
ЗМ 4. Регіональні соціально – економічні системи як основа сталого розвитку	2
МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЯ	2
РАЗОМ	10

2.3.2 Практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за напрямом (шифр, аббревіатура)
	6.030504 - ЕП 6.030509 - ОіА
МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	8
ЗМ 1.1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки	2
ЗМ. 1.2. Наукові засади регіональної економічної політики	2
ЗМ 1.3. Господарський комплекс країни і регіонів	2
ЗМ 1.4. Регіональні соціально – економічні системи як основа сталого розвитку	2
МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЯ	-
РАЗОМ	8

2.4. Самостійна навчальна робота студента

(форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА		
ЗМ 1.1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки	30	
1. Огляд основної та додаткової літератури	4	Конспект
2. Вивчення категорій	4	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів тем «Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів», «Регіон у системі територіального поділу праці», «Економічне районування і територіальна організація господарства»	5	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Виконання РГЗ	5	Текст РГЗ
6. Підготовка до іспиту	8	-
ЗМ. 1.2. Наукові засади регіональної економічної політики	16	
1. Огляд основної та додаткової літератури	2	Конспект
2. Вивчення категорій	2	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики», «Механізм реалізації державної регіональної економічної політики»	8	Конспект

Продовження табл.

1	2	3
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка до іспиту	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 1.3. Господарський комплекс країни і регіонів	50	
1. Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
2. Вивчення категорій	5	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Природний та трудовресурсний потенціал України», «Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення»	12	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	8	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Виконання РГЗ	7	Текст РГЗ
6. Підготовка до іспиту	10	-
ЗМ 1.4. Регіональні соціально –економічні системи як основа сталого розвитку	32	
1. Огляд основної та додаткової літератури	5	Конспект
2. Вивчення категорій	5	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Економіка регіонів України та перспективи розвитку», «Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та світові структури»	10	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Виконання РГЗ	3	Текст РГЗ
6. Підготовка до іспиту	4	
МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЯ	34	
7. Огляд основної та додаткової літератури	10	Конспект
8. Вивчення категорій	8	Конспект
9. Вивчення окремих питань з навчальних елементів	8	Конспект
10. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
11. Підготовка до іспиту	4	
РАЗОМ	162	

2.5. Засоби контролю

2.5.А. Засоби і форми поточного контролю

(Контрольні роботи, тестування та ін.)

Види контролю та їх стислий зміст
Виконання розрахунково – графічного завдання, вибіркоче опитування на практичних заняттях

2.5.Б. Засоби і форми підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст
Екзамен за екзаменаційними білетами, які включають тритеоритичні питання

2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

поточний контроль на практичних заняттях, контроль виконання розрахунково – графічного завдання, поточне тестування при проведенні практичних занять;

підсумковий контроль - складання екзамену.

При оцінюванні вмінь і знань з дисципліни «Регіональна економіка» студентів, що навчаються на заочній формі навчання, кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS, використовується частково (у вигляді поточного тестування на практичних заняттях). Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Навчальним планом з дисципліни «Регіональна економіка» передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою.

При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до екзамену є позитивні оцінки з поточного контролю знань, насамперед активності на практичних заняттях і виконання розрахунково – графічного завдання.

Оцінка «відмінно» відповідає високому рівню компетенції: виставляється студентові, який виявив повне знання з поставлених питань, вільно володіння матеріалом, логічно та ґрунтовно відповідає на поставлені питання, вміє застосувати отримані знання для аналізу сучасних явищ та тенденцій розвитку регіональної економіки.

Оцінка «добре» відповідає достатньому рівню компетенції: виставляється студенту, який виявив повне знання з поставлених питань, але припускається логічної непослідовності або не може застосувати отримані знання при практичному розв'язанні окремих питань. При цьому, студент вміє виправити неточності відповіді після зауваження викладача та застосувати знання на практиці.

Оцінка «задовільно» відповідає середньому рівню компетенції: виставляється студенту, який виявив знання суттєвих елементів навчального матеріалу, з незначними помилками, але має необхідні знання, щоб виправити їх з допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється якщо студент не володіє знанням суттєвих елементів навчального матеріалу, припускається грубих помилок.

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Регіональна економіка та природокористування : навч. посіб./ А. П. Голіков, О. Г. Дейнека [та ін.]; за ред. А. П. Голіков. -К.: Центр учбової літератури, 2009.-352 с.	1.1- 1.4
2. Данилишин Б.М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Б. М. Данилишин, Д. В. Клиновий, Т. В. Пепа [ред. д.е.н. Б. М.Данилишин]. – Ніжин : ТОВ «Видавництво»Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.	1.1 - 1.4
3. Хвесик М.А. Размещение производительных сил и региональная экономика: Уч. пособ. [Текст]/ Хвесик М.А., Горбач Л.М., Пастушенко П.П. Изд-во: Кондор, 2009. - 344 с.	1.1 - 1.4
4. Димченко О.В. Регіональна економіка: Навч. посібн. [Текст]/О.В. Димченко - Харків: ХНАМГ, 2010 - 221 с.	1.1 - 1.4
5. Зінь Е.А. Регіональна економіка [Текст]/Е.А. Зінь — К.: «ВД «Професіонал», 2007. — 528 с.	1.1 - 1.4
6. Білявський Г. О. та ін. Основи екології: Підручник / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. — К.: Либідь, 2004. — 408 с.	ЗМ.2
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Голіков, А.П. Економіка України: фактори виробництва, галузева структура, розміщення, тенденції розвитку [Текст]: навч. посіб./ А.П.Голіков, Н.А.Казакова, О.А.Шуба – Х: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. – 240 с.	1.1, 1.2, 1.4.
2. Білорус О.Г. Глобальний сталий розвиток / О.Г. Білорус, Ю.М. Мацейко. – К.: КНЕУ, 2006. – 488 с.	1.4
3. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : монографія/ за ред. З. С. Варналій. -К.: НІСД, 2007.-768 с.	1.2
4. Герасимчук З. В., Галушак В. Л. Політика розвитку проблемних регіонів: методологічні засади формування та реалізації. Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2006. – 248 с.	1.2
5. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: [навч. посібник] / Д.М. Стеченко. - К.: Вища школа, 2000. – 223 с.	1.1, 1.2, 1.4.
6. Макогон Ю. В. Форми и направления межрегионального трансграничного сотрудничества: монография. / Ю. В. Макогон, В. И. Ляшенко. – [2-е изд.]. – Донецк : ООО «Юго-Восток, ЛТД», 2003. – 512 с	1.4
7. Лібанова Е.М., Аксьонова С.Ю. та інш. Населення України. Народжуваність в Україні у контексті суспільно-трансформаційних процесів/ – К.: АДЕФ-Україна 2008. – 288 с	1.3
8. Буряк П.Ю. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності [Текст] : навч. посіб. / П.Ю.Буряк, О.Г.Гупало, 2007. - 336 с.	1.1, 1.4

Продовження табл.

1	2
9. Прогнозування соціально-економічного розвитку регіону: питання теорії і методології / НАН України. Інститут регіональних досліджень: [під ред. д.е.н., проф. Є.І. Бойко]. – Львів, 2005. –234 с.	1.3,1.4
10. Методичні рекомендації по розробці Схеми (прогнозу) розвитку і розміщення продуктивних сил України та її регіонів (областей) на тривалу перспективу. – Київ. 2001 р. – 329 с.	1.3,1.4
11. Клименко М.О. Моніторинг довкілля: Підручник / Клименко М.О., Прищеп А.М., Вознюк Н.М. - К.: Видавничий центр "Академія", 2006. - 360 с.	ЗМ.2
12. http://www.kmu.gov.ua	1.1- 1.4
13. http://www.rada.gov.ua	1.1- 1.4
14. http://www.me.gov.ua	1.1- 1.4
15. http://www.minfint.gov.ua	1.1- 1.4
16. http://www.ssmc.gov.ua	1.1- 1.4
17. http://www.ukrstat.gov.ua	1.1- 1.4

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

СІРЕНКО Наталія Миколаївна

ПУШКАР Тетяна Андріївна

Програма і робоча програма навчальної дисципліни **«Регіональна економіка»**
(для студентів 4 курсу заочної форми навчання галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і 6.030504 «Економіка підприємства»)

Відповідальний за випуск *Т.А. Пушкар*

Комп'ютерна верстка: *І.О. Храпко*

План 2010, поз. 347 Р

Підп. до друку 04.02.2011 р.

Друк на ризографі

Тираж 15 пр.

Формат 60x84 1/16

Ум. друк. арк. 1,0

Зам. № 6886

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001